

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
HISTORICKÉ OHLÉDNUTÍ	11
1. INTERKULTURNÍ KOMUNIKACE – REÁLNÝ JEV A JEHO ZKOUMÁNÍ	13
1.1 Proces interkulturní komunikace	14
1.2 Interkulturní komunikace jako oblast vědy	18
1.2.1 Psycholingvistika a sociolingvistika	19
1.2.2 Etnografie komunikace	19
1.2.3 Etnopsycholingvistika	20
1.2.4 Teorie jazykového relativismu	22
1.2.5 Interkulturní psychologie	24
1.3 Současné zdroje poznatků o interkulturní komunikaci	25
1.3.1 Ekonomická zaměřenost	25
1.3.2 Psychologická zaměřenost	26
1.3.3 Pedagogická zaměřenost	26
1.3.4 Lingvistická a sociolingvistická zaměřenost	26
1.3.5 Etnologická zaměřenost	27
2. KULTURY – ZAKLÁDAJÍCÍ ELEMENT INTERKULTURNÍ KOMUNIKACE	31
2.1 Typologie národních kultur	33
2.2 Specifičnosti kultur v komunikačním chování	36
2.2.1 Charakteristiky komunikačního chování v národních kulturách	37
2.2.2 Popisy kulturních specifičností komunikace	38
2.2.3 Specifičnosti interkulturní komunikace s Američany (USA)	44
2.2.4 Specifičnosti profesní komunikace s Němci	45
2.3 Interkulturní kompetence	46

3. KULTURY A INTERKULTURNÍ KOMUNIKACE – VÝZKUMNÉ NÁLEZY	49
3.1 Hypotéza Sapira-Whorfa a koncepce lingvokultury	50
3.2 Interkulturní komunikace a akulturace	55
3.3 Bariéry v interkulturní komunikaci: stereotypy a etnofaulismy	63
4. JAZYKY A INTERKULTURNÍ KOMUNIKACE	69
4.1 Jazyková situace v Evropě a ve světě	70
4.1.1 Kolik jazyků v Evropě a ve světě vlastně existuje?	70
4.1.2 Proč se odhady počtu jazyků tak významně liší?	71
4.1.3 Populační obsáhlost jazyků	72
4.1.4 Komunikační důležitost jazyků	73
4.1.5 Příbuznost jazyků	74
4.2 Jazyky s funkcí lingua franca	81
4.2.1 Lingua franca: angličtina	84
4.2.2 Lingua franca: němčina	96
4.2.3 Lingua franca: ruština	102
5. PŘEDPOKLAD INTERKULTURNÍ KOMUNIKACE: ZNALOST CIZÍCH JAZYKŮ	107
5.1 Cizí jazyky ve školním vzdělávání	109
5.1.1 Cizí jazyky v českém vzdělávacím systému	110
5.1.2 Jak je tomu v jiných evropských zemích s výukou cizích jazyků?	117
5.2 Znalost cizích jazyků v české společnosti	120
5.3 Komunikační kompetence a Evropská stupnice znalosti jazyka	124
5.3.1 Společný evropský referenční rámec pro jazyky	128
6. INTERKULTURNÍ KOMUNIKACE V PROFESNÍCH OBLASTECH	137
6.1 Mezinárodní vztahy a mezinárodní politika	138
6.1.1 Interkulturní komunikace ve vztazích mezi Francouzi a Američany	138
6.1.2 Zastírající jazykové výrazy v interkulturní komunikaci	140
6.1.3 Postoje politiků k jazykům	140
6.1.4 Používání jazyků v mezinárodním politickém vyjednávání	141
6.1.5 Jazykové odezvy historických událostí v interkulturní komunikaci politiků	143

6.2	Mezinárodní obchod a mezinárodní podnikání	148
6.2.1	Komunikace Čechů a Němců v nadnárodních podnicích	151
6.2.2	Komunikace francouzských manažerů s českými zaměstnanci	157
6.2.3	Kulturní specifičnosti obchodní komunikace s Číňany . . .	160
6.3	Interkulturní komunikace ve zdravotnictví	163
6.4	Interkulturní komunikace ve vzdělávání	171
6.4.1	Interkulturní komunikace v českých školách	173
6.4.2	Specifičnosti školní komunikace v různých kulturách . . .	182
6.4.3	Školní komunikace a edukační klima	183
6.4.4	Etnolingvistické faktory ve školní komunikaci	184
	NA ZÁVĚR	187
	LITERATURA	189
	SEZNAM DEFINIC	195
	SEZNAM RÁMCŮ	196
	REJSTŘÍK	197